

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter veča po pošti prejemanu na avstro-ogrsko dožeje za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v Krškem.

Kakor smo že poročali, je bil v četrtek zvečer, po shodu kmetijskih volilcev poseben shod meščanskih volilcev, na katerem je bila soglasno odobrena kandidatura notarja gosp. Ivana Plantana.

Gosp. kandidat se je na tem shodu predstavil mestnim volilcem in v obširnem, z veliko pohvalo sprejetem govoru razvil svoj program. Ta govor se je glasil tako-le:

Častiti gg. volilci! Dovolite mi, da se vam kot državnozborni kandidat za dolensko mestno skupino predstavim in v kratkih potezah razvijem glavne točke svojega programa, ter vam podam svoje politično veroizpovedanje.

Najprej moram vam pa povedati, kako je to prišlo, da stojim danes tukaj kot kandidat za oni državnozborni mandat, ki ga je dosedaj imel dolgo vrsto let doseđanj Vaš velezaslužni poslanec, gospod dvorni svetnik Fran Šuklje v rokah.

Ni me gnala morda častihlepnost do tega koraka, kajti le predobro se zavedam, da bode imel naslednik doseđanjega Vašega poslanca jako težko delo, pridobiti si ono zaupanje od Vaše strani, kakor je on sam isto vžival vsled obilnih svojih zaslug, ki si jih je kot poslanec tekom dolgih let svojega poslanstva pridobil.

Pa tudi njegovo izredno nadarjenost in sposobnost za politično delovanje priznavam brez vsakega pridržka, in z ozirom na svojstva Vašega bivšega poslanca je silno težko na njegovo mesto kot poslanec kandidirati.

Jaz odkrito priznavam, da si nikakor ne domišljam, da vam morem popolnoma nadomestiti doseđanjega Vašega poslanca, in se meriti ž njim glede nadarjenosti, politične zrelosti in izkušenosti, in jaz bi se ne bil iz svojega nagiba nikdar odločil za kandidaturu za ta Vaš mandat.

Meni so marveč moji rojaki in politični somišljeniki v Novem mestu to kandidaturu ponudili, in le težko sem se odločil za sprejem iste; kajti danes so za nas Slovence veliko resnejši časi, kakor takrat, ko ste volili g. Šukljeta svojim poslancem, in izvrševanje tega mandata je danes veliko bolj težavno kakor prej. Jaz torej ne vsiljujem svoje kandidature častitim gg. volilcem, temveč prevzel sem isto le radi tega, ker smatram za svojo narodno dolžnost, odzvati se klicu svojih političnih prijateljev, in vstopiti pogumno v prve vrste zastopnikov slovenskega naroda in zlasti dolenskih mest!

Ne domišljam si nobenih zaslug za dolenska mesta, saj tudi nisem imel doseđaj nobene prilike, da bi bil mogel za ta mesta kaj storiti; kajti moj delokrog ni bil v teh mestih, in sploh nisem v javnem življenju drugod, kakor v občinskem svetu ljubljanskem deloval.

Tu sem pa pri vsaki priliki jasno dokazal svoje prepričanje, da je treba braniti narodno-politične pravice in gmotne koristi meščanstva z vso odločnostjo in brez ozira na desno ali levo, navzgor ali navzdol. Povedal sem kot občinski svetnik svoje prepričanje odkrito in brezobzirno, kar se mi je štelo na višjem mestu marsikaterokrat v zloč; toda jaz se ne brigam za naklonjenost ali nenaklonjenost, temveč hodim svojo pot po svoji vesti in po svojem prepričanju, ker le tako mora pošten mož delati, če hoče resno svoj narod zastopati.

Ni torej, kakor sem ravnokar razložil, predrznost, če sem nastopil kot kandidat za Vaš mandat, nisem storil tega koraka iz sebičnosti, temveč udal sem se želji svojih rojakov v Novem mestu, želeč, skromne svoje sile posvetiti svoji mili domovini.

Tolaži in vsodbuja me pri tem pa dejstvo, da tudi Vaš prejšnji poslanec gosp. Šuklje, ko ste ga prvič volili, ni imel še nobenih posebnih zaslug, kajti on je do takrat deloval le kot gimnazijski profesor, in se ni nikjer udeležil političnega delovanja v javnosti.

Tako pa je tudi z večino poslancev, kajti le pičlo število jih je, ki so si že, predno so poslanci postali, posebnih zaslug za dotične volilne okraje pridobili.

V vaši sredi našel sem danes mnogo starih prijateljev in znancev iz svoje mladeniške dobe; ker me vsi gospodje volilci osebno še ne poznajo, naj mi bode dovoljeno povedati, da sem Novomeščan, da sem ondu gimnazijske študije, in na Dunaju juridične učenja završil l. 1875.

Ostal sem potem na Dunaju v službi do leta 1886. in tega leta bil sem imenovan notarjem v Zatičini, kjer sem uradoval dve in pol leti; potem sem se premestil dal v Radovljico na Gorenjsko, kjer sem zopet dve in pol leti uradoval in leta 1891. preselil sem se kot notar v Ljubljano.

Ves čas svojega bivanja v domovini delal sem kot pošten narodnjak na to, da se slovenskemu jeziku pripomore do polne veljave pri raznih uradih in podpiral sem narodno gibanje kot član in odbornik raznih narodnih društev. Med drugimi posli, vodil sem tudi slovensko gledališče v Ljubljani skozi 3 leta, to je od l. 1894—1897, in kakor je kritika priznala, ne brez uspeha.

To navajam edino le radi tega, da dokazem, da se nisem nobenemu delu odtegoval, če me je narod klical, in da sem poleg svoje pisarne oskrbljeval razne druge narodne zadeve z veseljem in z vstrajnostjo, in ne iskajoč osebnih koristi.

Do svoje sedanje eksistence prišel sem vsled lastnega napora in eneržije, kajti skusiti sem moral vse one grenkosti, ki so revnemu slovenskemu dijaku na univerzi sojene.

Toda bolezen, revščina in druge zapreke niso me na tla podrle, in posrečilo se mi je, da sem končal svoje študije na univerzi kot mladenič star jeden in dvajset let in pol. In od takrat t. j. od leta 1875. delam neprestano kot praktičen jurist, in sicer od leta 1886. v svoji domovini.

Vprašati bi utegnil kdo, zakaj nisem ostal na Dunaju, kjer sem dolgo let živel, in kjer se mi je po končanih študijah dobro godilo. — Odgovorjam na tako vprašanje, da mi ni bilo treba na Kranjsko hoditi, in da sem se semkaj edino iz ljubezni do svoje domovine preselil, kajti smatral sem za svojo dolžnost svoje skromne moči posvetiti svojemu narodu, ko sem se dovolj izvežbal na ptujem.

Da mi je pa mnogoletna skušnja, katero sem iz Dunaja s seboj prinesel, pri delovanju v domovini jako izdatno pomagala, je pač samo po sebi umevno.

To je zgodovina mojega življenja, iz katere častiti gospodje volilci razvidite, da sem rojen Dolenjec, torej Slovenec, ki sem ves čas svojo dolžnost kot narodnjak pošteno vršil.

Toliko sem moral iz svojega življenja vam povedati, da spoznate moje doseđanje delovanje in mišljenje.

Sedaj preidem do bistva, to je do svojega političnega stališča.

Odkrito priznavam, da sem odločen pristaš narodne napredne stranke, in da na programu iste kot kandidat za državnozborni mandat tukaj stojim!

Jaz v svojem življenju nikdar nisem svojega prepričanja prikrival ali spreminjal, in sem stal vedno v vrstah narodne, oziroma narodno napredne stranke. Če je torej „Slovenec“ v svoji jezi in onemoglosti dne 3. novembra t. l. meni posvetil poseben članek, v katerem je trdil, da sem, v Ljubljano prišedi nekaj časa politično med raznimi strankami la-viral, pisal je vedoma ostudno laž, katero naj tu očitno na steno pribijem, da jo ves slovenski svet izve!

Kot zvest pristaš narodne napredne stranke, delati hočem, ako mi izkažete na dan volitve svoje zaupanje, in mi poverite državnozborni mandat po nastopnih načelih:

Jaz vzdržujem vse one zahteve, katere je naša stranka pri raznih prilikah naglašala, in sicer v narodno-političnem, kulturnem in gospodarskem oziru z vso odločnostjo. Jaz sem veren kristijan, ne priznam pa vodstva cerkve in duhovnikov v političnih rečeh.

a) V narodno-političnem oziru zahtevam za slovenski narod polno jednako-pravnost jezika v šoli in uradu, narodno avtonomijo ter združenje vseh Slovencev v jedno administrativno in sodnopravno skupino s središčem in nadsodiščem v Ljubljani.

Jaz sem prepričan, da si more slovenski narod svojo individuvalnost in svoj jezik ohraniti le tedaj, če doseže polno narodno avtonomijo in postane popolnoma jednakopraven z drugimi narodi v smislu člana 19. osnovnega državnega zakona.

Delati hočem na to, da postane slovenski narod deležen vseh v členu 19. zajamčenih mu pravic v političnem, kulturnem in gospodarskem oziru.

b) V to svrhu smatram za dolžnost države, da nam ustanovi vse one učne zavode, brez kojih si napredovanja v kulturnem in gospodarskem življenju misliti ne moremo.

Zahtevati moramo torej ustanovitev slovenskih srednjih šol, učiteljskih, realke, strokovno obrtnih in trgovskih šol in univerze v Ljubljani.

Le tedaj, če dobimo te učne zavode, mogoče nam bode povzdigniti se na jednako stopnjo naobraženosti z drugimi sosedsnimi narodi in ž njimi tekmovati na gospodarskem polju.

c) V gospodarskem oziru želim iz vsega srca, da se zboljša gmotno stanje ne le našega poljedelca, temveč tudi našega meščanstva, to je našega, za svoj obstanek trdo se borečega obrtnika in trgovca.

Jaz sem glede političnih in kulturnih vprašanj strogo svobodomiselnih nazorov, in želim, da se v tem oziru naše zakonodajstvo tudi v bodoče v svobodomiselnem duhu porazvija, in zlasti, da se šolstvo v tem smislu in šolski zakon vzdržuje ter učitelstvu zajamči nezavisnost in dostojna eksistenca.

Vendar se pa v gospodarskih vprašanjih ne strinjam z onimi nazori, kakor jih je do danes liberalizem zastopal; jaz nikakor ne odobravam onega brezobzirnega boja, ki ga je veliki kapital na vsem go-

spodarskem polju našemu kmetijstvu, na šemu meščanstvu, to je malemu obrtniku in trgovcu pred leti začel in brezobzirno do najnovejše dobe nadaljeval.

Gospodarsko razmerje med poljedelcem in med meščanstvom urediti je na pravični podlagi tako, da bosta drug poleg drugega mirno in zadovoljno živela, kajti vezana sta v gospodarskem življenju vendar drug na drugega tako, da eden brez drugega živeti ne moreta.

Kako organizovati poljedelski stan, o tem govoril je že danes moj tovariš gosp. Globočnik kot kandidat za kmetijski volilni okraj.

Jaz pri tej priliki le toliko naglašam, da smatram organizacijo, kakor jo je v tem obziru klerikalna stranka pred par leti v nas začela, za skrajno škodljivo, kajti ista ima, kakor povsem prozorno, zgolj strankarske in sebične namene, ona hoče poljedelca gospodarsko od klerikalne stranke zavisne napraviti in našo prekoristno in nad strankami stoječo kmetijsko družbo razbiti in trgovca uničiti. Klerikalna gospodarska organizacija ni torej zdrava, ter ni stvarna, in ima vidne znake političnih namenov, tako da ž njo kmetu v resnici ne bode pomagano. Podpiral bodem radovoljno vsak korak, ki se boče v svrhu zboljšanja gospodarskega položaja našega kmeta storil, četudi nasvet od klerikalne stranke pride, toda le s pogojem, da sem prepričan, da je v resnici koristen in brez nevarnosti za gospodarsko in politično samostojnost našega poljedelca.

Kot zastopnik trgovcev in obrtnikov, če bodem Vašim poslancem odnosno izvoljen, imel bodem posebno skrb, delati na zboljšanje gmotnega položaja teh dveh stanov, ki sta največje važnosti v vsaki kulturni državi glede davčne moči in glede inteligence, in kot faktor v socialnem obziru, kajti ona dva sta jez, na katerem se valovi socializma razbijajo.

Treba je torej za ohranitev tega srednjega stanu tako iz političnih kakor tudi iz narodno gospodarskih ozirov skrbeti, in vso pozornost obračati na vprašanje, kako rešiti ta stan pred pretečim propadom.

(Konec prih.)

Državnozbornske volitve.

Razgnani shod na Vinici.

„Slovenec“ poroča naslednje: „Volilni shod na Vinici včeraj dobro obiskan. Poslanec Pfeifer je pričel stvarno poročati o gospodarskih in političnih razmerah. Čez nekaj minut pa je najeta tolpa vprizorila nemir. Divji kričači so se drli tako, da ni bilo mogoče dalje zborovati. Ljudstvo ogorčeno. Zavedni volilci reklamirajo posl. Pfeiferja“.

Tako je poročal sam „Slovenec“. Če že ta list toliko prizna, kako strašno je moralo šele v resnici biti. „Slovenčeve“ psovke „najeta tolpa“, „divji kričači“ itd. kažejo samo obupanje klerikalcev. Shod je bil razgnan. Tudi v Beli krajini se dani!

Pa še druga nesreča se je primerila. „Slovenec“ pravi, da volilci reklamirajo „poslanca“ Pfeiferja. Moral se je torej izgubiti. Ali so morda Pfeiferja kot „vzorec brez vrednosti“ dali na pošto, in so ga tam izgubili? Da bi se le ne prehladil, kajti siromak je sila slab in ves zbečan, tako da pomeni vsaka sapica zanj smrtno nevarnost.

* * *

Spomini na krški volilni shod.

Dan po shodu je prisopihal gospod Martin Debeluhar — pardon! — gospod Schweiger v Krško ter koracal naravnost na pošto, češ, da ima nujen telegram odati. Kakšen telegram je to bil, berete lahko v „Slovenca“. Shod v Krškem razgan? Kdo ga je neki razgal, vraga! Morebiti g. Schweiger sam?! Seve, razgal ali bolje razrinil je kmete toliko, da je lahko zletel skozi troja ali četvera vrata, družega pa nič. Na dvorišču je potem sicer kričal, da je vse pri kraju, a za to se je ljudstvo malo zmenilo. Pri kraju je bil shod samo za njega in njegove črnovojnice, ki so potem žalostno odkimali narazen. Shod pa se je izvršil v najlepšem redu. Dokončal je svoj krasni govor g. dr. Tavčar, razvil je potem svoj program vrli učitelj g. Jelenc, navduševal je na to ljudstvo g. dr. Romih, nazadnje je pa še opominjal volilce k stanovitnosti gosp. Tomažin, značajan narodno-napredni volilec z Rake. Shod je trajal še do malega eno uro po odstranitvi kričača Schweigerja. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo svoje može, in v najlepšem redu se je zaključil shod. Laži „Slovenčeve“ se mi niti ne zdi vredno omenjati. Razmerje mej narodno-naprednimi volilci in pristaši Pfeiferjevimi je bilo primeroma 10:1 potem pa naj se Schweiger in Pfeifer zvijata kakor hočeta. Da to razmerje nekoliko poljudneje povem, lahko rečem: narodno-napredni volilci bi bili svedrce lahko snedli v „kisli župci“.

Prijatelj mi je po shodu pravil tole: Kmalu po shodu se je pomikala proti Zatonu tolpica, broječa trideset do štirideset mož — v parih, ki so cincali in merili cesto na vse kraje. Na čelu je bila rejena postava v črnem habitu, na levici imajoč debelušasto žensko. Kdo je neki bila ta procesija g. urednik, pa menda ne Schweiger s kuharico in pristaši?! — Nekaj svedercev je napajal g. Pfeifer, a razdelil jih je v posamne majhne kolone (v velike jih ni mogel, ker jih ni imel). Kadar se je ena napila, je morala odstopiti in nastopila je druga; seveda je bil g. Vilko goljufan, ker nekateri so bili pri vsaki koloni zraven in se do dobra navlekli božje kapljice.

V neki tukajšnji gostilni je sedela tropa Žvižgarjancev. „Vina gor in klobas!“ kričalo se je, „plačal bo Pfeifer“. No, Pfeifer ni hotel plačati, in možakarji so morali radi ali neradi poseči v lastne žepe; zabavljanja potem itak ni manjkalo. Neki župan, Pfeiferjev pristaš, je milo tožil, kako grdo ravna Viljem z volilci. Napajal jih je, a ko se mu je zdelo zadosti, odpodil jih je z grda. — Gospod dr. Tavčar je v svojem govoru na koncu rekel, naj gre Pfeifer krompir sadit. Gosp. urednik, jaz noč in dan študiram, kako bi napravil tako mašino, s katero bi Viljem lahko sadil krompir, ne da bi se mu bilo treba pripogibavati, saj se že po farovžih dosti pripogiblje. Če se mi kak načrt posreči, pošljem Vam ga v oceno. —

Vrlo dobro se je pri tem shodu obnašal neki tukajšnji kaplan, menda mu pravijo Janez. Vstopil se je pred gostilno pred mestom in zavračal ljudi, ki so šli na shod, rekoč: „Le pojdite domov, danes ne bo shoda!“ V istem žanru je delal Schweiger v mestu. Oba skupaj pa sta imela isti uspeh, namreč nobenega. Vendar sta se pa pri tem dokaj razgrela. Posebno se je župnik Schweiger skoro tako potil, kakor potem, ko so ga kmetje tirali „do praga in čez prag“. Gosp. urednik, Vi še pojma nimate, kako je takrat gledal gosp. fajmošter! —

Izvrstno se je postavil tudi župan z Rake. V svoji sveti jezi je zgrabil mej tem, ko se je privalil Schweiger do prvega praga, nekega zavednega volilca z Rake za „rekelc“ in mu ga pretrgal od vrha do tal. Slaven čin g. Hrastnik! Ob prvi priliki pridete na tisto tabelo, na kateri so napisani in narisani junaki vseh časov. Kaj je neki prignalo tega župana v klerikalni tabor? Jaz saj vem, da je vse prej kakor pobožen. Menda se boji, da bi ga raška gospoda iz farovža bojkotirala in ne hotela več hoditi k njemu na pivo. Ko bi bil še Dolfe Knoll na Raki, gotovo bi ga bil radi tega čina gorko objel; županov tajnik bo pa menda zopet skrivnostno sladko ginjen. —

Zvečer po shodu je sedelo šest možakarjev v neki gostilni. Pet jih je bilo li-

beralnih, eden pa klerikalen. Ta se je mogočno razkoračil pred onimi ter izustil tele pomembne, Jurčičevega Krjavlja vredne besede: „Videli bode te vrage vi, ki ste fajmoštra ven metali; drugo leto vam bo toča vse do zadnje bilke pobila!“

Vedel bi Vam še mnogo povedati g. urednik, a ker imate menda malo prostora neham. Zdravi in do svidenja!

Krški nazadnjak.

iz Radne, 25. novembra.

Danes prišel je naš kandidat Globočnik v spremstvu svojih krških prijateljev k nam, da ga tudi še drugi volilci spoznajo, kateri niso bili na krškem shodu. Zbralo se nas je okoli 50. Imeli smo navdušene govore in napitnice ter si dali besedo, da bomo na dan volitve vsi stali kot skala za našega kandidata Globočnika. Posebno nas je veselilo, ko smo se prepričali, kako lepo slovensko govori, ter da je pošten naš rojak. Ogorčeni pa smo bili, ko smo izvedeli, kakšne laži trosi „Slovenec“ o krškem shodu, 50 naših — 200 klerikalcev; župnik Schweiger je delal mir! in druge take neslanosti. Resnica je ravno nasprotna, kar piše list naše duhovščine.

Volilni shod v Borovnici.

Dne 25. t. m. je bil v Borovnici volilni shod, katerega je sklical g. Lenarčič. Izvršil se je sijajno. Kljub temu, da smo takorekoč šele zadnji trenotek izvedeli, da se pride gospod kandidat predstaviti svojim volilcem, in kljub temu, da je kaplan po popoldnanski službi božji z vso vneto odvrčal volilce od shoda, zbralo se je toliko vdeležencev, da so bili vsi prostori obsežne Majaronove gostilne prenapolnjeni. Predsednikom shoda je bil izvoljen g. Verbič, kateri nam je predstavil nam že itak dobro poznatega g. kandidata, in ga prosil naj razvije svoj program. Grobna tišina nastane, ko je jel g. Lenarčič govoriti, in več časa njegovega jedrnatega govora ni se čula najmanjša nasprotna opazka, pač pa jako živahno pritrdjevanje. Svojega protikandidata ni g. Lenarčič omenil z nobeno besedo. Po dokončanem govoru zaorili so mu krepki „živio“, in ko ga je g. predsednik priporočal, da naj ga dan volitve počastijo s svojimi glasovi, zaorilo je od vseh strani: „Živio Lenarčič, prihodnji naš poslanec! Kmet naj kmeta voli!“ Bilo je prisotnih tudi nekaj klerikalcev, kateri so pa bili vsled vtisa, ki ga je napravil govor gosp. Lenarčiča, tako preseneteni, da si ni upal nihče ust odpreti.

Ker se izmed domačinov ni nihče oglasil za besedo, izprosi si tisto gosp. dr. Ferjančič, ki je žel za svoj poučni govor zaslužen pohvalo. Verskega vprašanja se ni dotaknil nobeden govornikov, najboljši dokaz, da vera z volitvami nima ničesar opraviti. Nihče ni pričakoval, da se bode shod, katerega se je udeležilo gotovo 100 volilcev, tako sijajno obnesel.

Z Notranjskega, 25. novembra.

Kurat Mlejniki v Matenji vasi obolel je jako opasno na volilski blaznosti tako, da se je zanj resno bati. Možu se je sicer že prej poznalo, da ni bil popolno normalen, zato pa nas ta vest tudi ni prav nič iznenadila. Ta vsega pomilovanja vredni človek hodi od hiše do hiše in obklada s hudičem in z brezverci svoje poštene farane, kjerkoli le sluti, da bi utegnili ti po svojem prepričanju voliti. Ko pa vidi, da imajo volilci tudi svoj „katekizem“, pravi da je ta katekizem za drugo vero, razbija z njim po prižnici in vidi v svojih faranih le hudiča in enaka bitja. Po teh simptomih nekateri sklepajo, da se pojavlja morda delirium tremens. Pojavljajo se pa še druga znamenja. V nedeljo je mej drugimi tudi vpil, da po noči ne bo šel nobenega previditi, ako ne pridejo ponj vsakokrat 4 možje, da ga bodo branili proti morebitnim napadom. To zopet kaže, da je v novejšem času Mlejniki položaj postal opasnejši. Verščaki pravijo da se mu je pridružil še „Verfolgungswahn“. Prave dijognoze danes še ni mogoče izreči a da je neke vrste blaznost, o tem ni več dvoma.

Mogoče pa, da mož le simulira, in da hoče s svojo blaznostjo dokazati, da je sposoben za kako boljše faro.

Taki so naši „Božji namestniki“ in tako se rešuje naša vera iz nevarnosti.

Shod v Bitinjah.

Nace Netopir je prifrčal tudi v Bitinje in tam sklical volilni shod, na kateri so prišli tudi štirje duhovniki. Kako so bili ti razočarani, ko se je volilo predsednika. Izvoljen je bil namreč odličan liberalce, trnovski gospod župan, predsednikom shoda. Ta volitev je pokazala, kakšne barve so bili zbrani volilci. Žitnik je potem premleval razne že davno znane stvari. Seveda se je delal lepega, kar se je le mogel. Govoril je poldruge uro. Kadar mu je zmanjkalo sape, so mu zbrani volilci dali prilike, da se je malo odpočil. Storili so to s tem, da so zagrmeli „živio Božič!“ Kadar se je klicanje poleglo, je Žitnik zopet nadaljeval, in sicer tako dolgo, da je zopet zaorilo „kmeta čemo — živio Božič!“ Vmes so se tu in tam čuli tudi primerni medklici, katerih Žitnik ni bil vesel, ker je vselej prav milo okrog sebe pogledal in se držal na jok.

Zviti dr. Žlindra, lepi delegat v res. lajtnantski uniformi Pogačnik in jezoritni notranjski eksštacunar in stavitelj Rudolf bi gotovo ne bili polaskani, če bi vedeli, kako je Nace Žitnik pribil njih poslaniško in drugo slavo.

Ob viharnem klicanju „živio Božič!“ je predsednik zaključil shod. Nace Netopir je bil blede kakor zid, in videlo se mu je, da bi se bil najraje zjokal.

Pozor na klerikalne agitatorje!

Duhovniki in njih kupljeni pristaši lazijo že od hiše do hiše, pobirajo legitimacije in popisujejo glasovnice. Tudi župnik na Dobrovi nad Ljubljano se je vpregel v to delo. Spremlja ga znani klerikalec Rant. Prišedši do posestnika Ovna, je zahteval župnik glasovnico, da jo popiše. Oven ni dal glasovnice nego močzato povedal, da bo volil po svojem prepričanju. To je župnika in njegova dva spremljevalca vzešlo in jeden teh mož se je zadr nad Ovnom: Ali imate raje hudiča ali Boga? Torej Jelenc in Lenarčič sta po sodbi teh zarobljenih klerikalcev hudiča, Žlindra Šusteršič in Petjot-Vencajz pa sta že Boga! Višje pa res ne moreta avanzirati!

V Ljubljani, 27. novembra

K jezikovnim razmeram v Avstriji.

Češki rokodelec je vložil proti nekemu dostojanstveniku, ki živi v Tridentu na Tirolskem, tožbo v nemškem jeziku. Z obratno pošto mu je bila tožba vrnjena s pripombo v italijanski, da se mu vloga vrača, ker ni spisana v sodnem uradnem jeziku, ki je italijanski. Po kako čudnih potih hodi ta jezikovna pravičnost in politični razum v Avstriji! Sodišča v južni Tirolski, kjer živi 360 000 Italijanov, nemške vloge niti ne sprejemajo, na Češkem pa ne sme berounsko sodišče dopisovati sodišču v Kolinu drugače kakor v nemščini. Na Dunaju pa mislijo, da je možno take razmere smatrati za pravne, ter da jih je mogoče še vzdrževati!

Vojna na Kitajskem.

Med Anglijo in Rusijo se je pojavilo radi Kitajske resno nasprotstvo. Rusija je umaknila do malega vse svoje čete iz pokrajine Pečili, kjer je središče vseh vojaških in diplomatskih akcij ter se umaknila baje le do prihodnje pomladi — v Mandžurijo. Angleški listi poročajo, da je sklenila Rusija s kitajsko vlado posebno pogodbo, ki je uredila bodoče razmere v Mandžuriji ter ima Rusija glasom te pogodbe velike gospodarske dobičke. Zlasti se gre tudi za železniške proge, katere je napravila Rusija in za velevažna tržišča, ki bodo odprta zgolj Rusiji. Ruska velspretna diplomacija si je torej že znala pridobiti iz sedanjih zmešnjav velik dobiček, kar seveda Angliji nikakor ni po volji. „Morningpost“ imenuje to posebno pogodbo Rusije s Kitajsko eklatantno kršenje narodnega prava. „Times“ pa govori naravnost v akutni krizi med angleško in rusko vlado. A tudi sicer niso velevlasti složne med seboj. Poslaniki v Pekinu doženejo s teškim trudom skupne pogoje za mir, a velevlasti izjavljajo druga za drugo, da s tistimi pogoji niso zadovoljne ter stavijo nove predloge. 24. t. m. so imeli poslaniki zopet sejo, v kateri so na podlagi teh vladnih predlogov sestavili novo vrsto mirovnih točk, ki so baje tele: Krivi voditelji puntarjev se kaznujejo. Kitajska vlada plača primerno odškodnino; v Pekinu ostanejo močni oddelki za varstvo poslaništev; nekateri kraji v ozemlju

med Pekinom in luko Taku se zasedejo. Tu se torej ne govori več, da treba porušiti neke forte, Kettelerju se ne postavi spomenik, pokrajinske izkušnje se ne sistirajo, Čungliamen se ne odpravi, oseba cesarja ne bo pristopna vsakomur in krivi vodje puntarjev se ne kaznujejo s smrtjo. Za smrtno kaznen Tuana in tovarišev so bile le: Anglija, Francija, Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija; odločno proti taki kazni pa so bile: Japonska, Amerika, Rusija. Boksarji so imeli zadnje dni zopet nekaj bitk s Francozi in Američani. Vse kaže, da vojne še ne bo kmalu konec; še mnogo dalje pa bodo trajala diplomatska pogajanja.

Ustanovni shod slov. trg. društva „Merkur“.

S ponosom se lahko ozira slov. trgovski naraščaj na nedeljski shod. Blizu 200 nastavlencev se je udeležilo zborovanja, ki so tako pokazali, da jim je na srcu organizacija trgovskega stanu, da hočejo delovati za razvoj njegov v Slovenih. Hvalevreden je ta nastop slov. trgovskih nastavlencev, saj le v organizaciji stanov je moč, le z organizacijo se bodo vspeji do višje stopinje omike in bodo lahko tekmovali z tujimi narodi tudi na tem polju.

Na predlog gospoda Ferda Krsnika, načelnika pripravljalnega odbora, ki je otvoril zborovanje je bil izvoljen predsednikom slednjega g. Feri Souvan mlajši, ki je burno pozdravljen sprejel to častno mesto.

Poročevalec g. F. Krsnik je naslikal v svojem poročilu važnost bodočega društva, naglašal sredstva, katerih se bode posluževalo društvo, da doseže svoj cilj. Velike važnosti je to, da hoče društvo zdržavati svoje glasilo. Povdarjal je stanovsko in narodno zavednost, kajti le na tej podlagi, ako bodo trg. nastavlenci narodni in zavedali se svojega stanu, mu bodo delali čast. Pripravljalni odbor je imel 21 sej in vstop v društvo je oglasilo 140 nastavlencev iz Ljubljane in 40 iz dežele, tako da ima društvo zagotovljenih 180 članov. Apelujoč na kolege, naj z vso unemo delujejo v prosep novega društva, končal je svoje poročilo, katero je bilo z navdušenjem vzeto na znanje.

Od pripravljalnega odbora temeljito sestavljena pravila so bila na predlog g. Dečmana en bloc sprejeta in odobrena.

Gospod Souvan je predlagal, da se dosedanji pripravljalni odbor izvoli v celoti za začasni odbor. Soglasno sprejeto!

V imenu novega začasnega odbora se zahvali načelnik g. Krsnik za zaupanje in obljubi, da bode odbor tudi v prihodnje delal za prosep društva. (Konec prih.)

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmajo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. novembra.

— Osebnosti. Gosp. dr. Demeter vitez Bleiweis-Trsteniški, ki deluje v svrhu proučevanja interne medicine že tri leta na medicinski kliniki profesorja Krausa v Gradcu, absolviral je pred izpraševalno komisijo c. kr. namestništva v Gradcu fizikatni izpit.

— K proslavi Prešernove stoletnice. Jugoslovanska akademija znanosti i umjetnosti, in sicer zgodovinsko-filološki razred, ima v ponedeljek, dne 3. decembra ob polu 6. uri popoldne javno sejo v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika Fr. Prešerna, na kateri bo pravi člen dr. A. Musić čital svojo razpravo: Prešernov „Krst pri Savici“.

— Volilni shod. Kandidata, g. Hugon vitez Berks za kmetško skupino Celje-Brežice in dr. Ivan Dečko za mestno skupino Celje-Brežice, predstavita se volilcem v nedeljo, dne 2. decembra t. l. popoldne ob 4. uri v veliki dvorani hotela „Avstrija“ g. Rajsterja v Šoštanj. Narodni volilci se vabijo k obilni udeležbi.

— Iz Stranj pri Kamniku se nam piše: Naš gospod župnik so prav zvit gospod. Pretečeno nedeljo so nas v cerkvi močno obdelovali zaradi volitev in popisovali, kako da je vera v nevarnosti, potem pa so oznanili, da je v ponedeljek, torek in sredo priti po listke za velikonočno spoved, a vsak naj tudi volilni listek in izkaznico saboj prinese. Seveda vsi nismo prinesli, kateri so pa te listke s seboj prinesli, tem jih je gospod župnik vzel in je rekel, da bo že on napisal imena kandidatorov, in potem listke nazaj dal, seveda šele pri volitvi z rok v roke. — V Mekinah se je ravno tako godilo. Ko bi videli našega župnika, kako brzih korakov je tekel v Kamnik poročat, kako je nas stranske volilce speljal na led, bi bili spoznali, kakšen strah ima pred ljudstvom.

— Politični misijon. Te dni se prične tudi v Planinski dolini misijon; pa ne v kaki cerkvi, ampak v posameznih vaseh po ožrtarijah. Kakor nekdanji Peter Amfenski, tako bo hodil pater „Lončar“ bos in gologlav — pardon! — vozil se bo od kraja do kraja v svoji „škattli“ v gorke kože zaviti in s kosmato kapo pokrit, da si ne prehladi sila modrih možgan. Pojasnjeval bode baje v prvi vrsti posamezne točke „Volilnega katekizma za slovenske kmetijske volilce, ki mu je, kakor je v nedeljo ves penast raz leco oznanjal, jako pri srcu. Opisoval bode dalje tudi, kakor je že njegova neslana navada, na dolgo in široko, pohajkovanje kacega Netopirja in sv. duha dr. Žilindre. Vino, vržnice in znabiti — če bodo gospod pri volji — tudi kako svinjsko čeljust, plačal bode že gosp. misijonar ali pa „Katoliški sklad“. Torej le vkup, le vkup uboga gmajna, dokler je še kaj volne, da jo vam postrizjejo!

— Klerikalna bojevitost. Neki ljubljanski obrtnik je prišel v nedeljo zvečer v neko gostilno na Vrhniki. Nič zlega sluteč je naročil pijače, ko plane nanj, in to brez vsacega vzroka, tolpa klerikalcev. Ti so obrtnika dolžili, da je agitator dr. Tavčarja, in mu začeli obleko trgati, a bolj ko je mož zatrjeval, da ni agitator, bolj so ga suvali in pretepali. Klerikalci so pač veliki suroveži.

— Dijaško podporno društvo „Radogoj“ imelo je v soboto zvečer v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor, katerega se je osebno udeležilo 15 članov, 31 članov pa je bilo zastopanih po pooblaščenih. Pozdravivši navzoče društvenike, omenil je načelnik župan Hribar, da se je navdušenost za društvo, žal, v zadnjem času precej ohladila, vendar pa je upati, da se prihodnjemu odboru posreči, pomnožiti število ustanovnikov. Namesto obolelega društvenega tajnika, nadinženerja Žužka poročal je blagajnik, notar Plantan o društvenem delovanju v pretekli društveni dobi ter ob enem tudi o računskem zaključku. Dohodkov bilo je 3796 kron, stroškov pa 3244 K, torej 552 kron prebitka, ki se je priklopil nedotakljivemu društvenemu premoženju, ki je do sedaj naraslo na 37.822 kron. Upati je, da se bodo oni, katerim je „Radogoj“ omogočil nadaljevanje študij, ko dosežejo svoj cilj, spominjali tega prekornega društva ter mu po možnosti vrnili prejetu podporo. Na ta način se bode društveno premoženje izdatno pomnožilo. V pretečenem društvenem letu dobilo je 20 visokošolcev primerno podporo. Deželnemu zboru in občinskemu svetu ljubljanskemu izrekla se je zahvala za dovoljene prispevke, društvenemu blagajniku in odboru sploh pa za trudljivo delovanje. Načelnikom društva bil je z vsklikom zopet izvoljen župan Ivan Hribar, njegovim namestnikom pa cesarski svetnik Ivan Murnik. V odbor so bili soglasno izvoljeni gospodje, in sicer: deželnega sodišča svetnik v pokoju dr. Gestrin, odvetnik dr. Majaron, notar Plantan, profesor Rutar, ravnatelj Senekovič, odvetnik dr. Tavčar in nadinženér v pokoju Žužek za Ljubljano; dr. L. Serneč v Celju za Štajersko, Vekoslav Legat v Celovcu za Koroško, Slavoj Jenko v Podgradu za Istro, dr. Gregorin v Trstu za Trst in prof. dr. Kos v Gorici za Goriško. Računski pregledniki so gg.: notar Gogola, dr. Štor in Žagar.

— „Ljubljanski Zvon“. 12 številka „Ljubljanskega Zvona“ bo posvečena izključno 100letnici rojstva dr. Prešerna. Uredništvo se je resno potrudilo, da zbere čim največ najrazličnejših član- kov, ki se bavijo temeljito s Prešernom, z njegovo dobo in z njegovimi poezijami, pa tudi več povestij, črtic in pesmic na

Prešerna in o njegovem življenju. Dvorni svetnik in vseučiliški profesor dr. Gregor Krek je objavil še nenatisnjeno Prešernovo pesem, vseučiliški profesor v Varšavi Vladimir Francev pa še nenatisnjen Prešernov epigram; vseučiliški profesor v Moskvi Fedor E. Korš je objavil članek „Nekaj o tekstu Prešernovih pesmi“, vseučiliški profesor v Zagrebu, dr. Milivoj Šrepel essay „Prešernov vpliv na Stanka Vraza“, skriptor L. Pintar razpravo „Prešeren v pismih sodobnikov“, dr. Ivan Žmavc študijo „Socialni problemi v Prešernu“, prof. državne gimnazije v Belemgradu Andra Gavrilović članek „Prešeren u Srba“, dr. Fr. Vidic „Prešeren med Nemci“, Alfred Jensen „Prešeren med Švedi“, profesor Fran Ilešič „Prešeren in kritika“, prof. Fran Levec „Prešernova slika“ in dr. Za leposlovni del pa so skrbeli: A. Aškerc, Doksov, E. Gangl, Fran Govékar, Josip Kostanjevec, Fr. Meško, Rad. Murnik, dr. Fr. Zbašnik in Oton Zupančič. 12 številka „Ljubljanskega Zvona“ bo tudi izvirno ilustrovana, in sicer prinese slike po originalih Kurza pl. Goldensteina (pesnikov portret), Matevža Langusa (pesnikov portret), Iv. Vavpotiča in Ivane Kobilca ter več fotografij. 12 številka „Ljubljanskega Zvona“ bo torej v istini jako zanimiva in bogata.

— Gospa Irma Polakova bo v kratkem vdrugeč gostovala na zagrebškem odru. Pela bo naslovni ulogi v operi „Janko in Metka“ ter v opereti „Lepa Helena“.

— Umrla je v starosti 64 let gospa Elizabeta Szillich roj. Murnik, sestra gospoda ces. svetnika Iv. Murnika. N. v m. p.

— Občinski zastop v Št. Rupertu je dež vlada razpustila, ker se je občina razdelila, in je poverila vodstvo občine županu g. Brarju in gg. grofu Barbotu in Fr. Zupančiču iz Rakovnika.

— Zadeva gosp. Janeza Bovhe pri kasacijskem sodišču. Gosp. Janez Bovha, kateri je bil povodom obiska čeških dijakov v Celju v noči 9. avgusta 1899 od celjskih nemških tolovajev napaden, ter je streljal v silobranu na napadalce in jednega ranil, bil je, kakor znano, od okrožnega sodišča celjskega pri obravnavi dne 16. novembra 1899. popolnoma oproščen, ker je sodišče priznalo, da je streljal samo v opravičenem silobranu. Zoper to sodbo vložilo je državno pravdnitvo ničnost; pa najvišje, kot kasacijsko sodišče, je to ničnost s sodbo od 2. novembra t. l. kot v vsakem oziru nente- meljeno zavrnilo.

— Nevesta in ženin, počakajta! Na dan volitve v Štjaku na Krasu so prišli iz neke bližnje vasi svarje, ženin in nevesta, da se poročita ter prav po krščanski prejmeta zakrament sv. zakona. Ali glej čudo! Vikar in kaplan ju nista hotela poročiti, izgovarjaje se, da je dekle še premlado, in da je ne poročita. Z godcem so prisvirali v vas Štjak, se ustavili malce tukaj, malce tam, ali ker le ni hotelo biti poroke, so ženin in svatje vsejedo peljali brez poroke nevesto na ženinov dom. Ljudstvo, ki je to videlo, je jelo preklinjati. — Poročilo pravi dalje: „Vprašali bi pa g. nunca iz Štjaka, ali ni vedel že poprej, da je nevesta še premlada, ker jo je vendar trikrat v cerkvi oklical! — No, pa saj ne zamerimo, ker oba nunca sta morala biti isti dan navzoča pri volitvah. Poroka se lahko odnese, je še vedno čas, volitev pa menda ne bo 6 let več.“ — „Ven iz zakristije! Odložite drugo delo, skrbite za dobre volitve!“ — Nevesto so peljali brez poroke na ženinov dom! Kdor pozna čnt našega ljudstva, ve, kaj to pomeni! Kaj takega pač ne vpliva moralno na ljudstvo in gotovo ne podpira ugleda cerkve! Ali se čudite, ako vera začenja pešati? —

— Občni zbor kmetijske podružnice novomeške bode v četrtek dne 6. decembra 1900. l. popoldne v spodnji sobani hiše katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Novem mestu. Vspored: 1. Poročilo načelnika o delovanju podružnice. 2. Poročilo blagajnika in predložitev računov. 3. Predlogi in nasveti. 4. Strokovne razprave o sledečih vprašanjih: a) „Kako je izgojevati in obrezovati trte po Dolenjskem?“ Poročevalec g. vodja R. Dolenc. b) „Ali kaže v Novem mestu osnovati kletarsko zadrugo, da se povzdigne vinska trgovina na Dolenjskem?“ Poročevalec gosp. tehnični vodja B. Skalicky. c) „Kake važnosti so živinorejske zadruge za izboljšanje goveje živine na Dolenjskem?“ Poročevalec g. V. Rohrmann.

— Skupna pevška vaja vseh pevskih društev, ki pojo v nedeljo ob 11. uri v „Narodnem domu“ pri Prešernovi slavnosti, t. j. „Glasbene Matice“, „Ljubljane“, „Slavca“ in „Trgovskega pevškega društva“ je v sredo ob pol 9. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“. Naj bi gospodje pevci prišli točno in polnoštevilno, da bo petje častno in slavnosti primerno.

— Slov. pevsko društvo „Vraska Vila“ priredi v nedeljo, dne 2. decembra t. l., v novi dvorani gosp. Jakoba Brinovca Prešernov večer. Začetek ob 6. uri. Posebna vabila se ne bodo razposlala.

Odbor. — Predavanje o nevrasteniji. Sinoči je imel g. dr. Jan v „Narodnem domu“ jako poučno predavanje o nevrasteniji. Zbralo se je mnogo poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem gospoda predavatelja.

— Rimske izkopine v Istri. Zadnje dni smo čitali v „Reichswehr“ podlistek o zbirki župnika Buzoliča v Visačih (Altura) nad Budavo (Valle di Badó, blizu vhoda v Kvarnerski zaliv). Sedaj poročata tržaški „Piccolo“, da je začel omenjeni župnik zopet kopati na grobišču nekega rimskega mesta in našel mnogo žar, lončenih posod, steklenih balzamarjev, svetilk, bronastih in železnih predmetov itd. Med Visači in Gradino (148 m) je stalo baje rimsko mesto Mesactium. De Franceschi, L' Istria, stran 46, domneva, da je tu stalo omenjeno mesto, a dokazov dosedaj ni bilo še najti. Nove najdbe so pa prav pomenljive.

— Letošnja jesen. Na vrtu, Radeckega cesta št. 20, se je včeraj nabralo pet šopkov popolnoma dozorelih krasnih malinc.

— Ukraden vol. Kakor smo že poročali, je v noči od petka na soboto ukradel neznan tat Janezu Klobovsu v Poljanah vola. Tega vola je pripeljala v soboto neka ženska k mesarju Marčanu in mu ga prodala. Bila pa je že popred jedenkrat pri Marčanu in ga vprašala, če bi kupil jednega vola, katerega ima njen oče doma in bi ga rad prodal. Dejala je, da oče sam ne more priti v Ljubljano, ker je bolan, in ga bode torej ona prignala. Marčan ni slutil, da bi bil vol ukraden in je vola kupil. Mej tem je bila policija o tatvini vola brzojavno obveščena, in se je popis vola ujemal popolnoma na onega, katerega je kupil Marčan, in kateri se je bil pri njem izsledil. Policija je sedaj iskala žensko po Ljubljani, pa je ni bilo najti. Izvedelo se je bilo, da jo neki ljubljanski branjevec pozna, in da ve, od kod je doma. Bila je neka Dolenc iz Leskovca pri Škofji Loki. Ker te ženske tukaj ni bilo več dobiti, peljala sta se policijski nadstražnik Lovro Brežnik in mesar Marčan v Škofjo Loko in obvestila tamkajšnjo žandarmerijo. V neki gostilni v Škofji Loki sta Brežnik in Marčan slučajno izvedela, da je neka ženska pustila tamkaj cekar, in da je še ni bilo po njega. Popis te ženske se je ujemal na dotičnico, katero sta iskala policijski nadstražnik in Marčan. Vslad tega je bilo v krčmi naročeno, da se, če pride ženska po cekar, o tem obvesti žandarmerija. Ponoči že so se odpeljali potem dva orožnika iz Škofje Loke, nadstražnik Brežnik in Marčan do Gorenje vasi, kjer so vzeli seboj še jednega orožnika in šli potem v Leskovec, ker so mislili, da je ženska že prišla domov. V najhujšem dežju so hodili celo noč. Vrnivši se v Gorenjo vas so izvedeli, da je tatica v Škofji Loki bila prijeta, ko je prišla po cekar. Prišedši v Škofjo Loko je Marčan si ogledal prijeto žensko in jo takoj spoznal, toda ona ga ni hotela poznati. Bila si je nakupila novo obleko in je imela to na sebi, stara pa je bila že v cekarju, in tudi meso, katero je bila pri Marčanu kupila, ko je prodala vola. Tatica je Marjana Dolenc in je brez dvoma v zvezi s tatovi, ki so kradli po kranjskem in škofjeloškem okraju. Orožniki in policaj so tukaj vse pohvale vredni, da so tako vstrajno zasledovali tatico. Vola je ukradel možki in ga prignal do Medvod, kamor se je pripeljala Marjana Dolenc z nekim drugim možkim, ona je v Medvodah izstopila in gnala vola v Ljubljano, njen spremljevalec pa se je tjakaj z vlakom pripeljal. Pri ženski, ki se je aretirala, se je dobilo le še 160 kron. Za vola je bila dobila 260 kron. Žandarmerija vrši sedaj nadaljne poizvedbe. Upati je, da dobi v pest organizovano tatinsko družbo.

— Prijet tat. Danes zjutraj so prijeli nekega Antona Buško iz Dobrove, ki je nevaren tat in je včeraj popoldne se vtiho-

tapil v hišo št. 8 na Bregu in ukradel iz stanovanja uro s stolalom, vredno 20 kron.

— Kifelce je ukradel v nedeljo zjutraj neznan tat pekovskemu mojstru Jeanu Schrey v Gradišču iz veže. Bilo jih je za 7 kron.

— Z nožem je letal včeraj na južnem kolodvoru hlapec Mihael Majdič za delavci. Bil je pijan. Trije policaji so ga komaj spravili v zapor.

— Najden ključ. Dne 25. t. m. izgubil je nekdo od udeležencev Zupančičevega shoda v Trebnjem dvojen ključ, kateri se preglablje. Ključ se je našel in se nahaja pri gospodu A. Pavlinu v Trebnjem, kjer ga dotičnik dobi.

* Maupassant in Zola v — šolskih čitankah. Ben Akiba se je te dni prijel za glavo: Zola in Maupassant sta zašla v nem. šolske čitanke! Neki E. Pariselle je zbral sedem najlepših povestic francoskih (pisateljev: Halévy, Copée, Daudet, Theuriot, Zola, Maupassant, Mason-Forestier) in nemški časopis za gimnazijsko šolstvo je knjigo toplo priporočil. Tako poročajo „Besedy Času“.

* Blazen oče morilec štirih otrok. 37letni črevljar Ivan Simaček, rodom Čeh, na Dunaju je bil vzlic svoji siromašnosti srečen v svojem zakonu. Imel je ženo, s katero se je dobro razumel in štiri otroke v starosti 2—10 let. Ali polagoma se je pri njem razvila velika razdražljivost, radi katere je hodil več let k zdravniku. Začel si je tudi domišljati, da ga vse vara in goljufa, ter da mu je tudi žena nezvesta. V sredo zvečer jo je celo hudo pretepel, ker jo je sumničil, da ima razmerje z bratrancem. V petek je ženo radi tega s solznimi očmi prosil odpustanja. Popoldne pa ga je začela boleti glava. Šel je k zdravniku, ki mu je dal zdravil in mu naročil, naj gre v posteljo ter si naj deva na srce mokrih obkladkov. Žena mu je stregla. Nakrat je zakričal: „Pusti me, naj poginem! Saj ne pomaga nič!“ In vrgel je obkladke proč. Žena ga je pomirila in mož je postal zopet ljubezniv. Nakrat jo je udaril po glavi. Žena je bežala; bilo je ob 11. uri ponoči, črevljar pa je šel k bratrancu, proseč ga, naj ga spremlja v bolnišnico, kjer se da preiskati. Ko sta prišla tja, so črevljarju veleli, naj leže. To je storil, a nenadoma planil pokonci in zbežal. Kod je hodil vso noč ni znano, ob 6. uri se je vrnil docela miren domov. Žena ga ni spraševala, ker ga ni marala razburjati. Mož se je igral z otroci in govoril o božičnem drevesu. Nakrat je postal sila razburjen. Žena se je zbala in tekla po bratranca. Ko se je vrnila, so imeli otroci prerezane vratove in ubite črepinje. Bili so mrtvi. Blaznik pa si je prerezal trebuh. Prepeljali so ga v bolnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 27. novembra. Tu je umrl v starosti 68 let podmaršal Jansky provzročitelj svoječasne madjarske gonje zoper spomenik generala Hentzija. Jansky, ki je popolnoma pravilno postopal, je s svojo odločnostjo provzročil krvave poulične demonstracije v raznih krajih. Posledica teh je bila, da je bil Jansky premeščen v Jozefovo. Cesar pa je pisal Tiszi znano kabinetno pismo.

Dunaj 27. novembra. „Ostd. Rundschau“ javlja, da je naučni minister Hartel izdal ukaz na vse srednje šole, s katerim se prepoveduje srednješolcem, imeti zveze z visokošolci. Drug ukaz, ki je namenjen samo ravnateljem, naroča, da je pri priporočevanju domačih učiteljev gledati na to, če isti niso pri kacem narodnem društvu. „Ostd. R.“ napada Hartela kar najostreje, rekoč, da bi se takega ukaza niti Gautsch ne bil upal izdati.

Dunaj 27. novembra. Iz češke in Moravske došla poročila javljajo, da je v čeških krogih nastala silna razburjenost zoper Körberjevo ministrstvo. Uzrok temu je odredba moravskega dež. šolskega sveta, da se morajo v prihodnje tudi vsa poročila itd. o čeških ljudskih šolah spisovati v nemškem jeziku. Češko časopisje imenuje Körberjev kabinet „persekucijsko ministrstvo“ in vprašuje Rezeka, kako dolgo bo to še gledal.

Dunaj 27. novembra. V okolici Neunkirchena je bil danes 3 sekunde

trajajoč potres. V Würthu je vse prebivalstvo strahoma zbežalo iz hiš.

Praga 27. novembra. Nadškof je odredil, da se sme pri vseh liturgičnih molitvah in pri lit. petju rabiti samo latinski jezik. „Narodni Listy“ ga opozarjajo na nemško gibanje „Proč od Rima“.

Zadar 27. novembra. Policija je aretovala grofa Begno, ker je umoril hčer lastnega oskrbnika.

Rim 27. novembra. Na predlog socialnega demokrata Puzinija je parlament sklenil, da je odpraviti vso vojaško judikaturu.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepjujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepji telo, lajša in vzbuja slast do jedij.

Dr. J. Folnegovič,

(9-48)

obč. zdravnik.

Umri so v Ljubljani:

Dne 21. novembra: Blaž Plemenič, sodarski pomočnik, 35 let, Rimska cesta št. 5, srčna hiba.

V deželni bolnici:

Dne 20. novembra: Jožef Blažič, dninar, 73 let, pljučnica.

Dne 21. novembra: Vinko Avbel, premogar, 27 let, se je ubil.

Dne 22. novembra: Ivan Kristanc, gostač, 40 let, jetika.

Dne 23. novembra: Ivan Sturm, gostač, 80 let, vsled raka.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 306,5 m. Srednji srčni tlak 736,0 mm.

Nov.	Čas opaževanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Pavčina v 24 urah
26	9. zvečer	732,4	3,6	sl. jug	oblačno	0,0 mm
27	7. zjutraj	733,7	1,5	sl. jzhod	oblačno	0,0 mm
	2. popol.	733,5	3,5	sl. sever	oblačno	0,0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 2,7°, normale: 1,3°.

Dunajska borza

dne 27. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,05
Skupni državni dolg v srebrn.	97,65
Avstrijska zlata renta	115,70
Avstrijska kronska renta 4%	98,20
Ogrska zlata renta 4%	115,20
Ogrska kronska renta 4%	90,35
Avstro-ogrsko bančne delnice	1892,-
Kreditne delnice	663,-
London vista	240,55
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117,65
20 mark	23,53
20 frankov	19,18
Italijanski bankovci	90,85
C. kr. cekini	11,34

Globoko užaljeni javljamo tužno vest, da je naša blaga, iskreno ljubljena sestra, oziroma teta in tašča, gospa

Elizabeta Szillich roj. Murnik

danes v ponedeljek, dne 26. novembra, ob 11. uri dopoldne, po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 64. letu svojega življenja mirno zaspala v Gospodu.

Pozemski ostanki drage rajnice se bodo prenesli v sredo, dne 28. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Dijskih ulicah št. 2 na pokopališče pri sv. Krištofu k poslednjemu počitku.

V Ljubljani, 26. novembra 1900.

(2442) **Žalujoči sorodniki.**

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!
V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE
POGREŠATI

POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6*40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA
IG. R. KLEINMAYR & F. ED. BAMBERG V LJUBLJANI
•• DOPIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH ••

Spretno, solidne
potovalne uradnike
(akvizitèrje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitèr 25“ upravnštvu „Slov. Naroda“.
(1531-34)

Prekuharska obrt

(Anskoch) (2438-1)
se odda do 1. decembra t. l. v najem.
Vpraša naj se Florijanske ulice št. 36.

Izredna specijaliteta!
Ljutomerčan iz Strmece
letnik 1886! (2023-49)
Se dobi v butlikah pri
Edmund Kavčič-u
v Prešernovih ulicah, nasproti glavni pošti.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Obhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Štirje zavinjeni
sodi (2426-2)
popolnoma zdravi, so na prodaj pri
Franu Ferlinz-u v Ljubljani.

Izučena likarica
priporoča se (2439-1)
za svetlo likanje perila.
Cene nizke. — Naročila se vsprejemajo na
Sv. Petra nasipu št. 53.

Išče se kompanjon
s 6-800 gl. gotovega denarja za staro
trgovino na deželi. Znanje slovenskega in
nemškega jezika je potrebno. Samci imajo
prednost. (2434-2)
Naslov pove upravnštvu „Slov. Nar.“.

Modrce
najboljši fabrikat
najlepša fačona
v veliki izbiri in po najnižjih cenah
priporoča (2069-8)

Karl Recknagel
Mestni trg št. 24.

Juan Burja
c. kr. domobranski evidenčni uradnik

Márica Franja Burja rojena Wencajz
poročena. (2440)

U Postojini, dne 26. novembra 1900.
Mesto vsacega posebnega naznanila.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranilne vloge po 4½%
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od
8.-12. ure dopoldne. (180-11)

Poštnega hranilničnega urada štev. 828.406. Telefon štev. 57.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-63)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantnejše.
Borzna naročila.

Priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko in bogato
zalogo različne zlatnine in srebrnine, posebno priporočam
prave fine švicarske žepne ure, srebrne, zlate in nikel-
naste po jako nizkih cenah.

☞ Za vsako uro jamčim jedno leto. ☞

Poleg tega priporočam fine zanesljive šivalne stroje iz naj-
boljših in izkušenih tovarn s 5letnim jamstvom

FRANC CUDEN, urar v Ljubljani na Glavnem trgu štev. 25, nasproti rotovža.

Gramofon. Najboljši in najglasnejši iznajdeni
glasbeni aparat, kateri svira po-
polnoma čisto in razločno osobito glasovir, petje in godbo.
Izvrstna zabava za vsacega, priporočljivi so automatični posebno
za gostilničarje in kavarnarje. (123-92)

Cena 65 gl.; avtomatičnega 120 gl.

* Interesenti se lahko prepričajo in ogledajo avtomat v moji prodajalnici. *